

Dorothee Elmiger

Povabilo vratolomnim

(odlomek)

Jaz sem bila velikokrat sama v knjigah. Na zunaj se mi ni videlo.

Ob jutrih sem vstajala in si skuhalo kavo, se postavila pred knjige in jih opazovala, popila kavo in odšla.

Pozneje sem se vračala.

O teh knjigah nisem vedela ničesar. Že od nekdaj so bile v stanovanju nad policijsko postajo. Nisem vedela, kdo jih je prinesel, in ne tega, čigave so bile zdaj in čigave bodo v prihodnje.

Brala sem strokovne knjige in priročnike. Razprave s področja montanistike, knjige o plovbi, drugi zvezek *Očrta zgodovine* od meščanskih revolucij do danes, uvod v astronomijo, *Morja sveta*, dva zvezka o pticah v Evropi in knjigo z naslovom *Aljaska–Mehika (9148 milj od Anchoraga do Oaxace)*. *Puščava živi*, *Winston Churchill*, *Rastline*, 1. in 2. zvezek, *The Beauty of America*, *Otoki v Atlantskem oceanu*, *Anders sous l'occupation*, *Polet čez Alpe*, *s 191. posnetki iz letala in veliko barvno ilustracijo po sliki F. Hassa*. *Čudeži iz vsega sveta*, zvezki 1, 5, 6 in 7.

Brala sem za kuhinjsko mizo. Fritzi je hodila po terenu, jaz pa sem brala. Najin nikdar izrečeni dogovor. Včasih sem dvignila pogled s kuhinjske mize in je ravno v tistem trenutku šla mimo, daleč zunaj in počasi čez drn in strn. Čeprav je hodila počasi, je včasih prišla vse do Sv. Beinsna. Pri orientaciji so mi pomagali izvozni stolpi, je rekla, ko se je vrnila.

Knjige sem naložila na mizo. Raziskovala sem. Enkrat sem na eni od 191. fotografij iz letala, ki jih je leta 1928 posnel Walter Mittelholzer, odkrila drobne cvetice, ki sem jih poznala že iz drugega zvezka knjige *Rastline*. V šestem zvezku *Čudežev iz vsega sveta* sem našla razlago konstrukcije in načina delovanja letal. *Puščava živi* je jemala dih in Walter Mittelholzer je 8. januarja 1930 preletel Kilimandžaro. V peti knjigi *Čudežev iz vsega sveta* je poglavje o rudarstvu izpod peresa Hannsa Güntherja, ki je napisal tudi *Knjigo o letalnih strojih za dečke*. Tam piše: *Orjaški izvozni stolpi stojijo nad jaški, ki se spuščajo navpično v rudnik*.

Vse, kar je bilo vrednega, sem si zabeležila, zvečer pa o tem poročala. Fritzi je poslušala in dodajala, kar je bilo še potrebno dodati. Jaz sem na primer rekla: Joseph Conrad o

pristaniškem pilotu s Severnega morja: *Ni zaupal moji mladosti, mojemu občutku za stvarnost in mojim pomorskim sposobnostim*, Fritzi pa je potem dodala, da je hodila skozi oblačen dan, prišla do vrha pokrajine in ni čutila nobenega začudenja.

Zelo malo sva vedeli. Jaz nisem vedela, zakaj berem knjige. Fritzi ni vedela, kaj je treba povedati. Poleti sva si najprej predstavljali samo to, kako bo pozimi: V višinah se bova izgubili, ker bodo snežni zameti!

Propad te države je bil nenavaden, najin položaj je bil nezaslišan, v nobeni tistih knjig ga nisem našla. Vsaj v atlasu sveta sem lahko na ravnino premogovnikov s svinčnikom narisala križec in razbrala časovni pas, v katerem sva se znašli. Zapisala sem si stopinje zemljepisne dolžine in širine.

In naše rojstne dneve, Fritzi Ramona Stein 17. aprila, Margarete C. Stein 25. septembra, Heribert Stein 4. julija, Rosa Stein 5. januarja.

V obliki seznama sem zvrstila naslove pesmi.

Ogenj mi sega že do kolen

Proti vzhodu

Tukaj ni nikjer

Return To Burn

Malo sva vedeli. Ob konspirativnih večerih sva jedli trdo kuhana jajca s porovo omako. Vložene paradižnike, repo in zeleno. Lupili sva krompir. V kuhinji je vladalo razburjenje. Pisanje je bilo povezano s precejšnjimi težavami, bilo je nešteto poskusov. Zapisala sem: Fritzi Ramona Stein in jaz, midve sva to, midve sva mladost tega mesta, edini hčerki poveljnika policije in neke odpadnice, ki sva jo le bežno poznali.

Najina dediščina je zapuščen revir.

Tukaj je vse v razdejanju, ne veva, kako naj se s tem spopadeva.

Od nekdanj sva otroka tega razdejanja.

To razdejanje je najina mladost.

Očitno sva prispeli prepozno.

Čeprav so nama povedali, da tudi prej nič ni bilo boljše in čeprav se policijski poveljnik s svojimi policisti ne spozna na nič drugega kot na patroljiranje, medlo navajanje paragrafov in kronološko poslušnost, in čeprav je mati že zdavnaj odnesla pete, bi bili veseli, če bi nama

kdo podal kakšne namige, kakšna navodila za ravnanje s prihodnostjo, priročnik za delo, revolucije in morje. *Dvignita vajini drobni pesti k nebu kot anteni*, bi se lahko reklo.

Toda vsaka povezava prednikov z morebitnimi dogodki iz preteklosti in nama, navzočo mladino, je bila uspešno onemogočena. Vse nama posredujejo samo po delčkih. Morda pa poveljnik policije v svoji vnemi ureja tudi zgodovino ali pa neobdelana kot prazna njiva leži v njegovih rokah, tako domnevam. Poročila iz preteklosti najdemo na policijski postaji, v omarah z dosjeji in predalniki s kartotekami. V obliki statistike, logičnega sklepanja, kot neizpodbiten dokaz.

Poskusi napisati kroniko. Pomagala bi nama in vsej tej godlji. Zapisala sem:

Poskusi biti poslušen!, torej dogodke poslušno podrediti temu, kar je nasploh priznано kot zgodovina. Torej dogodke poslušno podrediti časovnemu zaporedju, čeprav je vendar časovno zaporedje objestna poenostavitev vsega, potem pa še relativizacija in načelna odpoved protislovjem, odpoved oblikovanju povezav in zvez, ki ne bi bile osnovane po sorodstvenih vezeh. Odpoved nenadnim vstopom odprte možnosti v prostor.

Pozneje tipkam naprej:

O odnosu sodobnega človeka do svoje preteklosti,

o pomenu starih označb v nahajališču, izvoznih stolpov, vhodov v jaške, železniških tračnic, kupov odpadnega materiala. O pomenu novejših in najnovejših označb: razpoke v tleh, prazni izteki, udrtine v zemeljski površini.

Zemljišče poraja le strah in bojazni! Poljske zajce, miši in dihurje požre s kožo in kostmi!

Slednjič sem se poizkusila v enostavni razlagi.

To je zgodba o mestu, ki izginja. Pred desetletji je na dnu izbruhnil ogenj, ki v rovih pod površjem še danes gori.

Pripoved govori tudi o gruči hiš, ki so se obdržale na tej goli zemlji, ter o njihovih prebivalcih in prebivalkah.

Opis življenja hčerk Stein. Kje in v kakšni obliki namreč prideta v ta svet, kaj v njem vidita, česa se naučita, kaj izvesta in vzdržita.

Mladina bere knjige in išče reko. Mladina misli na to, da bi se v prihodnosti srečevala ob reki.

Nima spominov na čas pred požarom, pa vendar poskuša. Odpravljajo se na potovanja.

Pridruži se jim konj.

Nič skrivnostnega ni pri tej zgodbi, čeprav mestoma vnesejo zmedo in plašljive duše zato utegne zajeti nemir, kot pač počne tudi življenje. Tega žal ni mogoče preprečiti.

*

Bilo je zgodaj zvečer. Na pločniku spodaj sta se dva policista naslanjala na steno hiše in se tiho pogovarjala. Dolgo sem ju opazovala.

Tega večera sem pri branju prvič naletela na omembo reke.

Prijatelji v Missouriju so mi svetovali, naj vzamem s seboj orodje, da si bomo izdelali kanuje, s katerimi se lahko po tej reki pripeljemo do Tihega oceana.

Obris reke se mi je razgrnil pred očmi. Imenovala se je Buenaventura. Imela je miren in širok tok, pa vendar ne brez nevarnosti. Kdaj pa kdaj je bila videti razburkana, izviralala je v vzhodnem pobočju pogorja, kmalu zatem pa tekla skozi tropsko vročino, subtropske pokrajine, Florido.

Bila sem sama, Fritzi je bila zunaj. Oče H. Stein je sedel spodaj, v prostorih policijske postaje.

Fritzi še nisem povedala za reko. Pojedla sem košček kruha, potem pa spet sedla za mizo.

Reko sta na odpravi leta 1776 odkrila dva španska meniha in stari kartograf. Bilo je nekega dne v zgodnji jeseni in kartograf je verjetno hodil rahlo zgrbljen, saj ga je bolel želodec. Z dvigom rok so odločili, kako jo bodo poimenovali. Kartograf je reko in lokacijo hitro označil v svojih zapiskih, nakar so se odpravili naprej.

Med poročili v knjigah sem našla zemljevid iz leta 1823, tam se je reka z imenom Buenaventura izlivala v neko jezero. Na levi strani je s tušem v črkah z večjim razmikom pisalo *NERAZISKAN TERITORIJ*.

Ko sem pogledala skozi okno, sta policista še vedno stala pred hišo. Nisem ju videla, zvečerilo se je, slišala pa sem njuna glasova.

Zahodni bregovi tega jezera niso poznani.

Premaknila sem snop svetilke na pisalni mizi. Odprave v naslednjih letih so neraziskan teritorij raziskale. Reko so spregledali, niso je več našli ali pa so jo iskali pregloboko na jugu. Domnevali so, da je vzhodnejše, pa spet bolj severno, potem so podvomili, ali sploh obstaja, ta *buena ventura*.

Leta 1844 je J. C. Le-Mont obstoj reke dokončno zanimal. Tudi njegova odprava geografov in geodetov je ni mogla najti. Ko je podajal poročilo predsedniku države, mu je ta rekel, da je *mlad*, in omenil *vročekrvno vedenje mladeničev*.

Fritzi je zvečer pozno prišla v kuhinjo. Čez naslon mojega stola je položila anorak. Široka reka je pred mojimi očmi še vedno odtekala. Rekla sem samo: Po mojih izračunih je reka Buenaventura pred 240 leti še tekla tod mimo.

Fritzi je prikimala: Potem jo morava poiskati.

*

Tistega večera:

Zajahala sem motor in se odpeljala skozi mesto. Z mano se je vozil močan nemir. Mesto je bilo temno, pri Elisabeth Korn je v prvem nadstropju še gorela luč, toda kmalu je tudi to izginilo iz vidnega polja. Odpeljala sem se iz mesta. Potovala sem proti jugu, iskanje Buenaventure je bilo dolgotrajno in nemirno. Motor je enkrat preskočil železniški prag, potem pa je bilo vse kot poprej.

*

Fritzi je molče sedla k meni za kuhinjsko mizo, že nekaj ur ji je zvonila budilka. Lasje so ji štrleli v vse smeri.

Skupaj sva molče opazovali to, čemur so tukaj rekli nebo, in to, kar je nekoč bila zemlja pod njim in kar se je zdaj samo še razprostiralo. V daljavi so v pokrajini nepremično stali trije izvozni stolpi. Jeklene vrvi so bile še vedno trdno napete, napeljane čez vitel v tla. Tiri, pogreznjeni globoko v zemljo, so vodili proč od jaškov. Izvozni stolpi so bili edine opore za orientacijo, kar jih je pokrajina nudila očem. (Kaj pa griči? In hiše, ulice, ceste?)

Severni premogovni revir se je spominjal samo samega sebe: Vožnje moških na jeklenih vrveh v globino, ki so pokrajini vpisale njene lastne časovne odseke.

Robovi mojih nohtov so bili črni od premogovega prahu. Tudi če bi s tega zemljišča končno odšla, bi ga nekako vzela s seboj.

Fritzi previdno pripoveduje o nevzdržni pokrajini:

Že dolgo, pravi, skušam razumeti tole pokrajino. Opazujem izvozne stolpe, ki se vzpenjajo v nebo, pravi, opazujem tire, ki vodijo zmeraj bolj v globino, ker se pogrezajo in pogrezajo, opazujem nebo, kajti morda je simptomatično tudi nebo, saj je tudi nebo del te pokrajine. Štejem, pravi, štejem barve, moj besedni zaklad se izčrpa že pri rjavi, olivno zeleni in črni, in

če malo pomislim, so to že vse tukajšnje barve. Opazujem tistih nekaj hiš, ki stojijo sredi pokrajine, druga od druge naključno oddaljene. Trmoglavo samotne ohranjajo imena svojih ulic, izgubile pa so ves svoj kontekst. Nekdanje vrstne hiše stojijo v prostranstvu neskončnih nizov pročelij, ob strani visokih skladovnic opek so obvarovane pred tem, da bi se porušile. Pokrajina leži na hrbtu, pravi Fritzi, ne deluje več.

*

V nočeh, ki so sledile, sem sanjala Mekong. Sčasoma je postajal širši in širši. V sredini toka se je zibala majhna tovorna barka, ki je prevažala dve kletki kokoši. Za krmilom je sedela ženska s klobukom. Ko se je stemnilo, ko je bila vročina še močnejša, so se zaslišali človeški glasovi, z brega na breg so si nekaj klicali, dolgo v trdo noč.

Bilo je novo jutro in na list papirja sem napisala:

V iskanju reke.

O, buena ventura!

Načrtovani koraki: temeljito raziskati revir in knjige o njegovi preteklosti in sedanosti.

Vprašalniki navzočih. Po možnosti arheološka izkopavanja.

Potem sem obležala v postelji in mislila na živali v delti Mekonga. Mahne opice so se tesno privijale k deblom, ribe so šle na potep, tik pod gladino je plaval azijski orjaški som in mimo je letel snežni žerjav.

*

Na policah sem končno našla nekaj koristnih informacij, bile so zataknjene med knjigami. Malo fotografij: 4. december 1908. Po požaru 150 ljudi brez strehe nad glavo. Stojijo pod golim drevesom, v osredju dva konja. V ozadju oblaki dima in kot bi padel sneg: kupi ruševin in pepela. Je požar podtaknila premogovniška družba za lažji dostop do premogovih žil tik pod površjem? Pisma, zapiski: 12. maj 1902: stavka. 3. oktober 1902: 122 stavkajočih rudarjev prisili stavkokaze v železniškem vagonu z napisom *L. A. Rilken Bergbaugesellschaft*, da se obrnejo v nasprotno smer.

Na drugi fotografiji je premogovnik L. A. Rilken leta 1880 v vsem svojem obsegu. Fotograf: G. Schwarzer, Wildenstadt.

Pa odkopano zemljišče v letu 1963. Mamut Premog, d. d. V ospredju majceni bagri.

1959, Erik Danz, enajst let, sedi na ogromnem ventilatorju pred zračilnim jaškom. Sin prve trobente lokalne godbe na pihala, Karla Danza.

*

Zahodna velika peščena puščava v Afriki, vzhodna velika peščena puščava, velika peščena puščava *Bilma*, peščena puščava *Igidi*, peščena puščava *Rebiana*, peščeni puščavi *Shesh* in *Fesan*, puščave *Gapava*, *Hamada du Drâa*, *Hamada el-Hamra*, *Kalahari*, zaradi njih so se veje starega pušpana povesele globoko k tlom, v najnižji točki velikih puščav *Kamaturi* je strohnel moj čoln, žejna sem bila, ko sem jih zagledala, živali so že pomrle, nazadnje so še v lastnih želodcih iskale vodo. Velike puščave *Karakum*, *Kisilkum*, *Lakamari*, *Makteir*, *Masagir*, puščave *Moritabi*, *Mujunkum*, *Trarza* so si utirale pot, nazadnje so pustile sledi v Alpah, *Uaran*.

*

Knjiga *Kako zaobiti posamezne dele obstoječe konstrukcije ali jih odstraniti* avtorjev Hirscha in Elma je izšla leta 1951 v Torinu. Skrivala se je v paketu za prvo pomoč v avtomobilu. Hirsch in Elm sta na fotografiji na naslovnici imela na glavah klobuka, bila sta mlada Kanadčana, stara 24 in 27 let, ki sta se preselila v Italijo. Na zavihku je pisalo, da naj bi na univerzi v Torinu študirala statiko in dinamiko, pozneje pa zgradila veliki ločni most v Höllskem vintgarju v Nemčiji, v Kanadi več mostov z jekleno predalčno konstrukcijo za železnice, še zlasti, mdr., po navedbah na platnicah knjige, nadvoz Rose Blixt, most New Turnpike Bridge, v Evropi pa tudi Hotzentötzski most,

most v soteski Weber,
ločni most iz večjih poljskih kamnov, kraja se ne vidi (morda v Italiji?):
Ponte sul fiume Bonaventura,
piše na platnicah.

Na zemljevidih Italije, ki sem jih našla v stanovanju, sem iskala reko Bonaventura.
Potemtakem, sem si rekla, bi bil vse samo nesporazum, J.C. Le-Mont bi ime reke namesto v
Italijo po pomoti vpisal na napačen zemljevid.

Ponte sul fiume Bonaventura.

Ko sem H. Steina tega dne vprašala, ali je slišal za Hirscha oziroma Elma, mi je s policijskim
prijemom vzel knjigo in jo vrgel na tleči kup vezanih plošč za policijsko postajo.

Fritzi je skomignila. Elvis Hirsch?

*

Ni nama preostalo drugega, kot da sva vedno na novo začenjali iskati. Kot z živalskimi telesi
sva brez miru begali iz enega v drugi prostor v stanovanju.

*Moja kronometer in barometer sta bila v stalni nevarnosti. Če bi se mula spotaknila, bi se
lahko vse razbilo.*

Fritzi je izginila v kopalni kadi, jaz sem stala ob oknu v kuhinji, in videla: Henrik, Dünckel in
Schroeder na parkirišču, kadijo cigarilose. Heller s sesalcem iz avta čisti umazanijo.
Sedla sem v temen kot. Celo tukaj v puščavi sem slišala tiho šumljanje reke. Saj je morala biti
čisto blizu, nekje med Sv. Beinsnom in Wärglom, Hasseldorfom, Ansburgom in začasno
državno mejo. Nekatero reko izginejo in se pojavijo čisto drugje, skozi ponor stečejo v
podzemne kraške pokrajine in zavite jame. Potem pa se izlijejo v Kitajsko morje. Tečejo proti
jugozahodu, mimo kampinga. Potem se malo za letališčem spet pojavijo.

*

Enajstega maja pred mnogimi leti je začelo stavkati 7000 delavcev in delavk obrata »Vso srečo« pri Wildenstadtu. Delo je prekinilo tudi 10.000 delavcev v Belkenburgu in 4000 v Ustnu. Sledile so stavke v Hasseldorfu, Sv. Beinsnu in Oberfeldstadtu, stavke so potekale na vseh koncih premogovnega revirja.

V jaških so glasovali o naslednjih korakih. 91 delegacij, ki jih je izbralo več kot 20.000 rudarjev in drugih zaposlenih, se je napotilo v prestolnico, kjer so razglasile dogovorjene zahteve.

*

Fritzi je v Ustnu našla konja. Najbrž se je klatil skozi grmičje na griču, prijela ga je za komat, ki je bil čisto razpokan in že skoraj brez barve, ter ga peljala iz Ustna in z griča do križišča, kjer je na semaforju frfotal list papirja in se je konj preplašil.

Opozorila sem jo na ime Bataille, rekla je, da bi bilo to ime verjetno primerno za tega poslednjega konja v afriški puščavi.

Mislila sem na mulo, ki bi se lahko spotaknila.

Morda bi morala samo dovolj dolgo opisovati konjsko dlako in bi bilo povedano vse, kar je pomembnega.

Ne, ne! je vzkliknila Fritzi.

*

Bila sem v Ustnu, prehodila sem tudi Hasseldorf, obiskala Belkenburg, si ogledala Hinterzell, Sv. Beinsen in Wildenstadt, šla sem skozi Spodnjo vas in se enkrat zapeljala okrog Wärgla. Videla sem obronke gozdov, slišala ptičji vrišč, daljno brnenje transformatorske postaje v

Wärglu, mislila sem na Mekong, Nil, Amazonko, Jangce, Pad in Misisipi. Iskala sem Buenaventuro.

Nad mojo glavo je letel albatros, vendar ni pristal.

Ubrala sem vse poti proti jugu in sledila stezam na sever, jo mahnila na vzhod in seveda zahod. Tudi Fritzi je hodila po teh poteh, prehitela me je na konju Bataillu, dirjala za mano in mi stalno prestrezala pot. Po naključju sva se srečevali na obronkih gozdov, v najglobljih globelih dolin, ob majhnih stoječih vodah, mlakah, lužah in ribnikih, srečali sva se pod izvoznimi stolpi in pri velikem rudniškem ventilatorju, sestali sva se na savansko rumenem polju, ker sva iskali reko.

In svetloba se je dvigovala in spuščala in dnevi so s tihimi koraki minevali, najprej je bilo poletje, potem je prišla jesen in potem je bila kmalu že zima.

Zunaj je hodila Fritzi s konjem na razrahljanem povodcu. Konji imajo nezmotljiv občutek za vodo, je rekla, konjeve nozdrvi vzdrgetajo in razburjeno iztegne glavo proti obzorju.

Obzorje je preletel albatros.

*

Prejeli sva 41 številc rudarskega časopisa z naslovom *Čez jašek leti žolna*. Poslal nama jih je pesnik Peter Vodar, čeprav se sploh nismo poznali: sinovom in hčerkam, vnukom in vnukinjam v revirju, tako je naslovil škatlo s časopisi.

Papir najstarejših številc je obledel, stare so bile skoraj sto let, spet druge pa mlajše od najinega očeta, iz časa tik pred požarom. Nekateri strani je nekdo popisal z opombami in podčrtal nekaj vrstic, verjetno Peter Vodar:

Domnevna reka

je nekje napisal na rob. Spet drugje je podčrtal ime *Rosa Luxemburg* in nekaj stavkov Friedricha Engelsa. V številki 53 je na vseh straneh skupaj enajstkrat podčrtal besedo *jutri*. Na naslovnici številke 70 je vsem sedemnajstim rudarjem na fotografiji s kemičnim svinčnikom narisal brke.

Drugje je zraven naslova napisal nekaj vrstic o žolni.

*Ko bo žolna zvečer
letela mimo
se bomo zjutraj zbrali*

Fritzi je zamišljeno zrla čez rob vrča z vodo. Se bomo zjutraj zbrali, je rekla počasi, se bomo zjutraj s konjem Bataillom, kladivom in macolo za spomin zbrali?

*

Dragi gospod Peter Vodar, je pisala Fritzi, sede v kuhinji pred vrčem z vodo. Midve, hčerki v revirju, sva prejeli vaš paket. Vaš paket, gospod Vodar –

Odšla sem iz kuhinje in si na hodniku nataknila čepico. Zunaj sem že slišala konjska kopita.

Morda, sem pomislila, bi morala samo dovolj dolgo opisovati konjsko dlako in bi bilo povedano vse, kar je pomembnega.

Ne, ne! je vzkliknila Fritzi in rekla: Seveda govoriva o dlaki tega belega konja. In tudi o drobnih kamenčkih na poti od tu v Hasseldorf. Govoriva o uri tik preden se znoči in o nočnih urah, o spremembah svetlobe čez dan, o prvih znakih jeseni. Govoriva o listkih, ki jih zvečer najdeva v hlačnih žepih, in o starih potkah po revirju.

Ja! Govoriva o starih poteh, poslednjih grmih ob njih. O majhni brezi z okroglimi listi spodaj na robu mesta za kopališčem. O tankih žilicah okroglih listov majcene breze. O hišah in kočah in obratih.

Toda to ni dovolj. Margarete! To ni dovolj, slišiš!

Morava misliti tudi na dlako tega belega konja v prihodnosti. Govoriti morava o uri, ko se prebudiš, o spremembah svetlobe čez dan na bolje, o prvih znakih prihodnjega dne, ki bo takšen, kot bova hoteli. O flamingu in vrabcu in snežnem žerjavu, ki preletavajo revir. O albatrosovih nogah in Hemingwayevih hčerkah. O prijateljskih krogih. O knjigah, ki se končajo tako, da ribiči vstanejo in odrinejo s čolni na vodo. O cirkuškem medvedu, ki se s trampolinom požene skozi kupolo cirkuškega šotora. O divji mački, ki si med grmi skrivaj plete gnezdo. Srečati se moramo v najtoplejši sobi v hiši! Upravičeno moramo trditi, da to stanje ni poslednje. Ne smemo verjeti, da so reči nepreklicne!

In zdaj morava govoriti tudi o nepoznanih poteh na tem ozemlju, pa o starodavnih poteh, ki so ušle iz spomina. Predvsem pa morava govoriti o reki, o reki Buenaventura, in to tako dolgo, dokler je ne najdeva. In ta dan še pride!

*

Na bregu Buenaventure bomo naredili načrt za čas po koncu dolge zime. Načrte za zagotovitev pomoči a) našim ubožnim življenjem in b) temu zakrnelemu koščku zemlje.

Zasnovali bomo konferenco, ki se bo razvila v veliko slavje. V lesenem čolnu na vesla bomo šli na potovanje po Buenaventuri, ki nas bo pripeljalo do Kitajske. Našo deželo bomo na novo izklicali. Na Bataillu bomo jahali v krogih, potem pa krog naenkrat zapustili in izginili. V mnogih jezikih bomo uprizorili Brucknerjevo *Bolezen mladosti*, a ne bomo nosili preoblek. Povabili bomo veliko gostov, med njimi veliko montanistov, arheologinj, gasilsko brigado, predstavnike in predstavnice umetnosti, rudarje vseh celin, tipografa, več vratolomnih mladih ljudi.

Čaka vas soba v hotelu, jim bomo napisali v uradnem povabilu, za prenočišče bo poskrbljeno. Natipkali bomo pisma, v vsakem posebej bo pisalo: Veliko slavje! ob ponovnem odkritju reke Buenaventura!, ter jih vtaknili v ovojnice.

Montanistični akademiji
Godbi iz Londona, ki sva jo slišali po radiu
Prej omenjenemu tipografu
Gospe Eriki Gerste in gospodoma Hirschu in Elmu
Študentki geografije iz Berlina in Freudenberga
Geodetu iz nekdanje Nemške demokratične republike
Newyorškim gasilcem
Nekaj potepuhom iz Idaha, Kansasa in Montane
Arheologinji Normi Jackson
Fotografinji in vojni dopisnici, ki je študirala v Frankfurtu na Majni
Pesnikom Vodarju, Leu in Beckerju
Kronistkam severnih afriških dežel
Prvemu namestniku župana v Reykjaviku
Mladini Aten

Avtorji svobodnih navedkov v tem odlomku so: John Bidwell, Joseph Conrad, W. H. Emory, John Charles Frémont, Godspeed You! Black Emperor, Hanns Günther, Deryl B. Johnson in Peter Vodar.

Prevedla Urška P. Černe